

דעת

כתב עת לפילוסופיה יהודית וקבלה

דעת

כתב עת לפילוסופיה יהודית וקבלה

כרך 82 (תשע"ז)

העורכים

דב שזורץ • אבי אלקיים • חנוך בן-פזי

הוצאת אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן תשע"ז

דעת
כתב עת לפילוסופיה יהודית וקבלה
גיליון 82, תשע"ז (2016)

יוצא לאור מטעם המחלקה למחשבת ישראל, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן, 5290002

בתמיכת
הקתדרה לחקר הקבלה ע"ש הרב ד"ר א' שפרן
קרן מ. ג. לוי

עריכה לשונית בעברית
רתם כסלו

מזכירת המערכת: ורדה אביאני
טל. 972-3-5318368 • פקס 972-3-7384102
כתובת: בנין יעקובוביץ 1002, קומה ד' חדר 403, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן 5290002
דואר אלקטרוני daat.philosophy@biu.ac.il
אתר אינטרנט <http://jphilosophy.biu.ac.il/daat>

ציור העטיפה: ג'ק צימבר, שם היצירה: המלאך מטטרון
עיצוב העטיפה: אבי אלקיים

מסת"ב: 0334-2336 ISSN

© כל הזכויות שמורות לאוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן
נדפס בישראל תשע"ז

סידור, עימוד, לוחות והדפסה:
א. אורן הפקות דפוס בע"מ, שד' רוטשילד 109, תל אביב

תוכן העניינים

	זהות יהודית ראשונית: מתווה לשיח חדש בשאלת הזהות, ושאלת הזהות היהודית 7	אבי שגיא
	אמונה ואינדיבידואליות: אדית שטיין מול ישעיהו ליבוביץ 33	רוני מירון
	'מישרים הרבה שאין להן סוף' – תפיסת הפרשנות ודרשת הפסוקים בסדר אליהו 59	עדיאל קדרי
73	כתב יד נירנברג, ספריה עירונית Cent. V. App. 5 ומסורות סוד אשכנזיות מהמחצית השנייה של המאה השלוש-עשרה – עיון מחודש	נעמה בן-שחר
	בריאת העולם במשנתו המוקדמת של ר' יוסף ג'קטיליה: בין פילוסופיה לקבלה 125	אדם אפטרמן
151	'בקדמות אין סוף': פירוש עשר ספירות לר' דוד הכהן תלמיד הרשב"א התרגומים העבריים בימי הביניים לחיבור משפאת אל-אנואר לאבו חאמד אל-עזאלי כמעצבי דיאלוג בין היהדות לאסלאם 159	אבישי בר-אשר אבי אלקיים
	הילכו שנים יחדו בלתי אם נועדו: חניכתו של האר"י הקדוש את ר' חיים ויטאל 211	דפנא לוין
	חידוש היהדות כדת הסוציאליזם: נחמן סירקין כממשיכם של משה הס והרמן כהן 251	אילון שמיר
285	ציונות רוחנית דתית – דת ולאומיות בהגותו של שמואל אלכסנדרוב 'מקורות מחשבותיו מפכים הם רק מאהלי שם' – למקורות מחשבותיו של הרא"ה קוק כפי שהם משתקפים בפולמוסו עם הרב ד"ר אהרן קמינקא 321	צחי סלייטר חגי שטמלר
	'יבנאל, עיר ברסלב': האדמו"ר אליעזר שלמה שיק (מוהרא"ש) וקידושו את המושבה יבנאל שבגליל התחתון 347	יוסי כץ

תגובות

	תיקון טעות: על החיים התלויים בה"א זעירא 379	חנה כשר
--	---	---------

ביקורת ספרים

	פורטונה וטיקלא 383 אמהות המשיח במיתוס היהודי, ספריית הילל בן חיים, הוצאת הקיבוץ המאוחד, ירושלים ובני ברק, תשע"ד	יהודה ליבס
	הערות על הגנוסטיקאים כ'פסיכולוגים הראשונים' ועל תורת השחרור מעריצות הכוח הגנוסטי לפי וולטר ווינק 391 Walter Wink, <i>Cracking the Gnostic Code: The Powers in Gnosticism</i> , Atlanta, Georgia: Scholars Press 1993	אדמיאל קוסמן

H. Tirosh-Samuelson & A. W. Hughes (eds.), *Moshe Idel: Representing God*, Leiden & Boston 2014

H. Tirosh-Samuelson & A. W. Hughes (eds.), *Avi Sagi: Existentialism, Pluralism, and Identity*, Leiden & Boston 2015

נדב ברמן שיפמן פרגמטיזם: שם חדש לכמה דרכי חשיבה ישנות ביהדות 405
דוד ברויס, בין קנאות לחסד: מגמות אנטי־קנאיות בספרות חז"ל, רמת גן תשע"ה

Hannah E. Hashkes, *Rabbinic Discourse as a System of Knowledge: 'The Study of Torah is Equal to Them All'*, Leiden and Boston 2015

ספרים שנתקבלו במערכת 419

החלק האנגלי

- רונית מרוז הארכיאולוגיה של ספר הזוהר: ספרא דצניעותא כדוגמה IX
סטפנו וילאני בין מידע לגרות. טקסטים מהמאה השבע־עשרה באיטלקית על שבת צבי,
מהדורותיהם המודפסות ותפוצתם LXXXVII
אסתר סלומון הרב אליהו אליעזר דסלר כמחדש דרך במסורת המוסר CV

ביקורת ספר

- אבי אלקיים משיח בן אפרים בין יהדות, נצרות ושבתאות CXXXIII
נסים יושע, אנוס בכבלי משיח: תיאולוגיה, פילוסופיה ומשיחיות בהגותו של
אברהם מיכאל קארדוסו, ירושלים: מכון בן־צבי לחקר קהילות ישראל במזרח,
יד יצחק בן־צבי והאוניברסיטה העברית בירושלים, תשע"ו

תקצירים CXXXIX